

A szőlőgazdaság és borértékesítés.

Előadó: **Horváth Pál** vezérigazgató, Nagyenyed

Az agrárreform által a kisebbségi sorsban élő birtokosok majdnem mind elvesztették jövedelmező mezőgazdasági területeiket. A kisajátítási árak oly alacsonyan lettek megállapítva, hogy ha azt a birtokosok azonnal kézhez kaphatták volna, akkor sem jelenthetett oly tőkét, mellyel megmaradt birtokainkon intenzívebben gazdálkodhatnak. Így a kisajátítást szenvedők birtok és tőke nélkül, vagyoni roncsaikban, csak vegetálnak. Az elmaradt jövedelmet marhanevelés, gyümölcs és szőlőtermelésből iparkodnak lehetőleg pótolni.

A míg marhanevelést és gyümölcstermelést az erdélyi részekben mindenütt üzhetni, a bortermeléshez annak megfelelő területek és viszonyok szükségesek. Azonban a sík vidéken levő nagy szőlőtelepek kivételével a hegyvidéken igen nagy befektetési költség mellett is, ha az értékesítési viszonyok nem megfelelőek, kevés jövedelmet hajt a szőlőgazdaság, mert a 20–30 év előtti telepítések ismét felújításra várnak.

A régi telepítések jókarban tartása a világháború alatt és az azt követő időkben elmaradt, így a szőlők hozama a nagy munkáltatási költségek mellett évről-évre apad.

Ma már az új telepítés csak nagy tőkével és utánjárásal eszközölhető. A minőségileg jobb borok a hegyvidéken teremnek.

Bizva abban, hogy a minőségileg jobb és világhírű boraink továbbra is keresettek és exportálhatók lesznek, az új telepítéseknél is a régi irányelvet követte és követi gazdaközönségünk, így a telepítés a régi kipróbált, jóminőséget termő fajokkal történik, amelyeknek hozama azonban katasztrális holdankint legfeljebb 20–25 Hl.

Míg a mustot cukorfokonkint 1 leu körül lehetett értékesíteni, a magas kamatok mellett is megfelelő jövedelmet biztosított a befektetés. A jó bort, ha nehezen is, de értékesíteni lehetett. A belföldi forgalom is nagyrészt felvette a minőségi termésnek és különösen Ausztria igen élénk exportot tartott fenn termelőinkkel. Az ausztriai export minden évben igen számottevő mennyiségű hegyibort vett át, a mi által a minőségileg jobb borok termelése indokoltnak látszott. Ez a helyzet azonban 1927-től kezdve megváltozott. Az export folytonosan kevesebb mennyiséget vett át, míg a múlt évben az is teljesen elmaradt.

A gazdasági krízis hatása, amely a termények fogyasztásában nagy visszaesést eredményezett, elsősorban a borfogyasztás visszafejlődésében nyilvánult meg. A belföldi fogyasztók sem voltak felvevőkészek.

Már a múlt évben úgy alakult a belföldi piac, hogy a minőségi borokat, csakis a síkvidéki borokkal felhigitva tudták elhelyezni borkereskedőink, mert csak így tudták árait csökkenteni.

Most már hegyvidéki fajborokat csak elvétve lehet találni a kereskedelemben. A síkvidéki borok házasításánál mind kisebb térre szorul a hegyvidéki borok eladási lehetősége. Ha statisztikát készítenének az egyes híres bortermő helyeken levő nagy borkereskedések anyagáról, akkor látnok, hogy mily nagy mennyiségű, gyenge minőségű bor fut be oda, amely házasítva, mint az illető borvidék fajbora, fajbor címkével ellátott üvegekben kerül a fogyasztó asztalára. Ezen kereskedelmi művelettel oda jutunk, hogy az egyes bortermelő helyek minőségében már különbség nem lesz, így a minőséget termő hegyi borvidék gazdáinak jó borát nem lesz ki megvegye.

Most úgy áll a dolog, hogy a házasított homoki bor neves hegyvidéki bornak felhigitására eladható, de a fajborok forgalma majdnem egészen megszűnt.

Mivel a rossz gazdasági helyzet miatt csekély a belföldi fogyasztás, az árak redukálódnak s csak olcsó bor fogy, a nagy költséggel termelt fajborokból mind több és több marad a termelők pincéiben.

A fogyasztó közönség igénye is megváltozott. A világháború előtti időben a nehéz ó-boroknak volt piaca. Most a gyenge, de olcsó bort kedvelik. A borkereskedelem is főleg a gyengébb minőségű borokkal dolgozik, mert azt hamarabb és könnyebben hozhatja forgalomba, a mi a nagy kamatok miatt is gyorsabb pénzforgalmat s így több hasznot jelent részére. A fogyasztóközönség sem törődik már a minőséggel, csekély pénze lévén, silányabb áruval is megelégszik. Mivel a minőségi borok belföldi fogyasztóközönsége napról-napra fogy, teljes erővel a kivitelre kell törekednünk. Mindent meg kell tenni, hogy az export lehetővé válhassék.

Amit más államok megtesznek a bortermés értékesítése érdekében, fokozottabb mértékben meg kell tenni itt is. Ha azt akarjuk, hogy boraink eladhatók, exportálhatók legyenek, minden könnyítést meg kell tenni annak érdekében és szigorúan kell ügyelni arra, hogy export anyagunk elsőrangú minőségű legyen.

A minőségi borok silányabb borokkal való felhigitását meg kell akadályozni, nehogy elveszítsük a külföld bizalmát a minőségi borokkal szemben. A bortörvény szigorú betartása mellett kényszeríteni kell a borkereskedelmet, hogy borvidék és faj megnevezésével csakis tényleg a borvidéken termelt fajborokat hozzon forgalomba, mert ha a hegyvidék fajborait csak szurragátumnak használják és a fajbort termő vidékek borait felhigitva hozzák forgalomba, a minőségi termelés csak új csapást és veszteséget fog a gazdáknak jelenteni. Javítsák meg a gyengébb minőségű borokat jobb minőségű borokkal, de ne gyengítsék a fajborokat silányabb borokkal és ezt ne hozzák fajbor és borvidék elnevezése alatt forgalomba. Ha a minőségét meg nem védhetjük, annak termelése hiába való.

Ezen célnak elérése érdekében a következő határozati javaslatot terjesztem elő:

Az Országos Magyar Párt közgyűlése a bortermelők érdekében szükségesnek tartja:

1. A bortörvény oly módon való módosítását, hogy a fajbor néven forgalomba hozott borok származási helye mellett azok vállfaját is okvetlen kitüntessék. A származási hely és vállfaj-mennyiség igazolandó.

2. Minden borvidéken csak oly borokat lehessen házassításra használni, amelyek azon borvidék borainak minőségi jobbátételéhez szükségesek.

3. Más borvidék boraival való házassítással fajcimke és borvidék megnevezésével a házassított bor forgalomba nem hozható.

4. Az export lehetővé tételére legalább annyi könnyítést adjon az állam, amennyit nyújtanak a bortermelő más államok.

5. A most felállítandó Mezőgazdasági Hitelintézetnél az állam tegye lehetővé a bortermelő gazdák magas kamatú kölcsöneinek soronkívüli konvertálását, hogy az exportkepes borok termelésében fokozatos fejlődés legyen elérhető.

6. Szállítsa le a termelési adót és szüntesse meg a bor forgalmi adóját.

7. Szigoruan örködjön azon, hogy a bortörvény minden pontja szigoruan betartassék.

Gyárfás Elemér, elnök:

Az előadás megtartására felkértük Horváth Pál urat, Nagyenyedről, ki egyik pinceszövetkezet vezetője és szőlősgazda s így elismert szakember. Időközben két oldalról teljesen ellentétes álláspontot kifejező emlékiratot vettünk kézhez. Úgy látjuk, hogy a kérdés még nincs megérve arra, hogy állást foglaljunk ebben a tekintetben. Egyébként ez az állásfoglalás nem is olyan nagyon sürgős. Úgy gondolom tehát, hogy ezt a pontot levehetjük napirendről, mivel nagyobb vitát igénylő kérdés és momentán nem sürgősen aktuális.

Dr. Kotzó Jenő:

Én a magam részéről a kérdést nagyon aktuálisnak tartom. Köztudomásu ugyanis, hogy a síkvidéken a szőlőbirtokosok 98 százaléka magyar ember és általában a szőlőbirtok a kisebbségek kezében van. Azok az anomáliák, amelyek törvényhozási téren ebben a tekintetben felmerültek, mind kisebbségi testvéreket sújtanak. Nem tartom a kérdésnek

a napirendről való levételét szerencsésnek, mert a szőlőbirtokosok száma igen nagy és ezek szörnyű teher alatt nyögnek. Ezek a szőlősgazdák várva-várják, hogy a Magyar Párt szervei hallassák a maguk tiltakozó szavát azok ellen az egyenlőtlenségek ellen, amelyek alatt szenvednek. Kérem tehát a Szakosztály szíves hozzájárulását ahhoz, hogy a kérdést vegyük tárgyalás alá.

Gyárfás Elemér, elnök:

Ezek után is arra kérem a Szakosztályt, hogy a kérdést vegyük le napirendről. Ez szakkérdés és a hegyvidéki és síkvidéki gazdák érdekei ellentétesek. Azonkívül a hegyvidékiek között is ellentétes álláspontok vannak. Az idő előrehaladott és nem érdekünk, hogy olyan határozatot hozunk, amely nem fedi az összes magyar bortermelők közös érdekeit. Méltóztassék hozzájárulni a napirendről való levételhez, annál is inkább, minthogy az előadó úr sincs itt. Kérem tehát olyan utasítást adni, hogy ezt a problémát külön bizottság vegye tárgyalás alá és ez adjon azután utasítást a parlamenti csoportnak. A bizottság tagjai lennének talán dr. Kotzó Jenő, Török Bálint, Horváth Pál, Winkler Gyula és Schöppner Sámuel.

A Szakosztály elnök javaslatához képest a kérdést a napirendről leveszi s kimondja, hogy az előadói javaslatok s a beérkezett ellenvélemények kiadassanak Török Bálint, dr. Kotzó Jenő, Horváth Pál, Winkler Gyula és Schöppner Sámuelből álló bizottságnak és ezek véleményei közlendők a parlamenti csoporttal mihez tartás végett.